

HSY:n toiminta- ja taloussuunnitelma 2022–2024

Hallitus 15.10.2021 § 130

Esittelijä Valmistelijat	Toimitusjohtaja Tommi Fred Controllerit Iina Kuutti ja Paula Mäkilaurila, puh. 09 15611
Yleistä	<p>HSY:n yhtymäkokouksen on kuntalain mukaan hyväksyttävä vuoden loppuun mennessä kuntayhtymän seuraavan vuoden talousarvio. Samassa yhteydessä on hyväksyttävä myös taloussuunnitelma kolmeksi tai useammaksi vuodeksi (suunnitelmakausi). Taloussuunnitelman ensimmäinen vuosi on talousarviovuosi.</p> <p>Talousarviossa ja -suunnitelmassa hyväksytään kuntayhtymän toiminnalliset ja taloudelliset tavoitteet ja se on laadittava siten, että edellytykset kuntayhtymän tehtävien hoitamiseksi turvataan.</p> <p>HSY:n perussopimuksen mukaan toiminta- ja taloussuunnitelmasta on pyydetty jäsenkaupunkien lausunnot ennen sen hyväksymistä. HSY:n hallitus käsitteli 18.6.2021 alustavaa toiminta- ja taloussuunnitelmaa vuosille 2022–2024 ja päätti pyytää siitä jäsenkaupungeilta lausunnot 22.9.2021 mennessä. Saadut lausunnot merkittiin tiedoksi hallituksessa 15.10.2021.</p> <p>Talousarvion ja -suunnitelman laadinnassa tuottavuustavoitteena on ollut keskimääräinen 1,5 %:n vuotuinen tuottavuuden paraneminen.</p> <p>Myyntituottojen budjetoinnissa on huomioitu toimintavolyymien ja toiminnan muutokset sekä esitetyt vesihuollon ja jätehuollon taksamuutokset.</p> <p>Yleisenä kustannustason muutoksena talousarviovuodelle 2022 on käytetty 1,3 %:ia, ellei tarkempaa ennustetta ole ollut käytettävissä. Suunnitelmavuodet on esitetty vuoden 2022 hintatasossa.</p> <p>Toiminta- ja taloussuunnitelmaesityksessä on huomioitu kaupunkien lausunnot ja siihen on tehty HSY:n toiminnassa ja toimintaympäristössä kesän ja syksyn aikana tapahtuneista muutoksista aiheutuvat tarkennukset.</p>
Tavoitteet	<p>HSY:n toiminta- ja taloussuunnitelman 2022–2024 tavoiteasetanta ja budjetointi perustuvat yhtymäkokouksen 16.11.2018 hyväksymään strategiaan 2025. Tavoitteiden pohjana ovat strategiset päämäärät:</p> <ul style="list-style-type: none">• Ympäristövastuun ja resurssitehokkuuden edelläkävijä• Korkea toimintavarmuus• Sujuvat palvelut• Vakaa talous <p>sekä mahdollistajapäämäärät:</p> <ul style="list-style-type: none">• Hyvän työelämän kehittäjä• Aktiivinen uuden teknologian hyödyntäjä• Tiedolla vaikuttaja• Yhteistyön rakentaja

Toiminta	<p>HSY:n verkostoon pumpatun vesimäärän arvioidaan hitaasti kasvavan suunnittelukaudella. Vuonna 2022 tuotetun veden määrän arvioidaan olevan 96,9 miljoonaa m³ ja laskutettavan vedenmyynnin 76,4 miljoonaa m³. Viikinmäen ja Suomenojan jätevedenpuhdistamoilla käsiteltävän jäteveden määrän arvioidaan olevan yhteensä 143,7 miljoonaa m³ vuonna 2022, mikä tarkoittaa prosentin kasvua kuluvan vuoden ennusteesta.</p> <p>Vuonna 2022 asiakaskiinteistöillä tehdään noin 8,7 miljoonaa jäteastiayhjäennystä ja kuljetetaan jätteitä yhteensä noin 395 000 tonnia. Tonnit ovat samaa tasoa kuluvan vuoden ennusteen kanssa ja tyhjennysmäärät hieman korkeammat. Jätteen energiakäyttöön Vantaan Energian jätevoimalaan toimitetaan jätteitä yhteensä 232 000 tonnia. Käsittelypalveluissa vastaanotetaan jätteitä yhteensä noin 272 000 tonnia, josta biojätettä on noin 48 000 tonnia.</p>
Henkilöstö	<p>Henkilöstön määrällinen tarve on arvioitu henkilöstösuunnitelmassa vuosille 2022–2024. Vuoden 2022 keskimääräinen henkilöstömäärä on suunnitelmassa yhteensä 848 henkilötyövuotta, joka on 2 htv enemmän kuin vuoden 2021 suunnitelmassa.</p>
Käyttötalous	<p>HSY:n toimintatuotot vuonna 2022 ovat 399,7 miljoonaa, 3,9 miljoonaa (1,0 %) enemmän vuoden 2021 ennusteeseen verrattuna. Myyntituottojen budjetoinnissa on otettu huomioon toimintavolyymien muutokset sekä esitetyt asiakashintamuutokset.</p> <p>Vesihuollon käyttö- ja perusmaksuihin on laskettu 3,3 % korotus. Kaupunkien maksama korvaus yleisten alueiden hulevesistä on pienentänyt jäteveden käyttömaksun korotustarvetta. Hintojen nostotarve perustuu menossa olevan suuren investointitarpeen ja siitä seuraavien pääomakulujen kasvun kattamiseen.</p> <p>Jätehuollon toimintatuottojen arvioidaan kasvavan maltillisesti suunnitelmakaudella. Kiinteistöjen jätehuollon hintoihin esitetään alustavasti talousarviovuodelle ainoastaan inflaatiotarkastusta 1,3 %. Sortti-asemien hintoihin ei tehdä muutoksia vuodelle 2022.</p> <p>Jäsenkunnilta perittävät kuntaosuudet ovat noin prosentti HSY:n toimintatuotoista. Kuntaosuuksilla katetaan ne seutu- ja ympäristötiedon sekä ilmaston infon toiminta- ja pääomamenot, joita ei saada katettua palvelutuotannon myynnistä ja hankerahoituksista saaduilla tuloilla. Vuonna 2022 laskutettavat kuntaosuudet ovat 4,34 miljoonaa euroa, jossa kasvua edellisestä vuodesta on 1,3 %.</p> <p>HSY:n toimintamenot vuonna 2022 ovat 207,8 miljoonaa euroa eli 15,6 miljoonaa (8,1 %) enemmän vuoden 2021 ennusteeseen verrattuna. Toimintamenojen budjetoinnissa on huomioitu toiminnan muutokset ja merkittävimmät tiedossa olevat kustannusmuutokset, kertaluontoiset menoerät kuten Suomenojan laitoksen purkukustannukset ja arvioitu kunta-alan palkkaratkaisun vaikutus +1,5 %.</p> <p>Toimintatuottojen ja -kulujen erotuksena syntyvä toimintakate vuonna 2022 on 194,1 miljoonaa (48,6 %), kun sen vuonna 2021 ennustetaan olevan 205,8 miljoonaa (52,0 %).</p> <p>Nettorahoitusmenot vuonna 2022 ovat 65,3 miljoonaa. Korkokuluista 60,6 miljoonaa euroa on jäsenkunnille perustamislainoista maksettavia korkoja. Vuonna 2022 jatkuu lisäksi koron maksaminen HSY:n peruspääomasta jäsenkunnille 2,5 miljoonan euron suuruisena. Rahoitustuottoihin on budjetoitu 2,4 miljoonan euron osinkotuotot Uudenmaan Voima Oy:ltä vuodelle 2022.</p>

Toimintakatteen ja rahoituserien jälkeen syntyvä vuosikate osoittaa sen tulorahoituksen, joka juoksevien menojen jälkeen jää käytettäväksi investointeihin ja lainojen lyhennyksiin. Vuonna 2022 vuosikate on 128,8 miljoonaa, kun investoinnit ja lainojen lyhennykset ovat yhteensä 299,8 miljoonaa euroa. Suunnitelmakaudella joudutaankin turvautumaan merkittävään ulkopuoliseen lainarahoitukseen.

Tilikauden tulos vuonna 2022 on vuosikatteesta vähennettävien pysyvien vastaavien (käyttöomaisuus) poistojen jälkeen 2,0 miljoonaa euroa ylijäämäinen. Jätehuollon investointivarausten aiempaan purkamiseen liittyvien poistoerokirjausten ja vesihuollon tuloksesta maksettavien tuloverojen jälkeen tilikauden ylijäämä on 2,0 miljoonaa euroa.

Investoinnit

Vesihuollon ja jätehuollon investoinnit perustuvat HSY:n hallituksen toukokuussa 2020 hyväksymiin investointiohjelmiin vuosille 2021–2030, joihin on tehty joitakin tarkennuksia.

Vuonna 2022 investoinnit ovat yhteensä 224 miljoonaa euroa, josta 198 miljoonaa on vesihuollon ja 22,4 miljoonaa jätehuollon investointeja.

Merkittävä muutos investointitasoon suunnitelmakaudella johtuu Blominmäen jätevedenpuhdistamon valmistumisesta, mikä pudottaa vesihuollon kokonaisinvestointien määrän suunnitelmakauden vuosilla lähemmäksi pitkän ajan keskiarvoa eli alle 200 milj. euron vuosittaisen tason. Vesihuollon investointien taso säilyy suunnitelmakaudella kuitenkin aiemmin arvioitua (mm. 10 vuoden investointiohjelma) korkeammalla tasolla johtuen pääosin jäsenkuntien aiemmin arvioitua korkeampana säilyvästä infrastruktuuri-investointien tasosta. Erityisesti suuret raidehankkeet käynnistyessään nostavat näiden investointien määrää. Tämä nostaa erityisesti johtosiirtojen ja osin verkostojen saneerausinvestointien kustannuksia. Suunnitelmakaudella alkavat Kruunusillat- ja Kalasatama-hankkeet ovat tyyppiesimerkkejä kauden raidehankkeista. Kaavoituksen mukainen laajentuminen säilyy vakaan korkealla tasolla.

Vedenpuhdistuksen saneerausinvestoinneissa on käynnissä mm. Pitkälän vedenpuhdistuslaitoksen kapasiteetin nosto ja perusparannus, Pitkälän pk 1 rakennussaneeraus sekä Vanhakaupungin selkeytyshallin vesikaton ja julkisivujen saneeraus. Nämä hankkeet jatkuvat vaihe vaiheelta myös tällä suunnittelukaudella.

Vedenjakelun uudisinvestoinneissa vahvistetaan mm. Helsinki-Vantaa lentoaseman suunnan vedenjakelua. Viemäröinnin uudisinvestoinneissa Aleksis Kiven kadun alueella tehdään merkittäviä viemäröinnin uudistamisia, joihin liittyy myös sekaviemäröinnin eriyttämisiä.

Alueverkoston rakentaminen jatkuu kaudella vilkkaana. Haja-asutusalueen suurimpia kohteita ovat Kiilan, Riipilän ja Reunan alueet. Suuria kaupunkilähtöisiä saneerauksia tehdään em. suurten raidehankkeiden lisäksi erityisesti Helsingissä, jossa rakennetaan useita kokoojakatuja kuten Kasin ratikan katuja, Mäkelänkatua, Mannerheimintietä ja Aleksis Kiven kadun aluetta.

Jätehuollon hankkeet keskittyvät ympäristöhaittojen minimoimiseen ja HSY:n toimipisteiden mahdollisimman tehokkaaseen hyödyntämiseen. Aluepalvelulähtöisissä investoinneissa ensimmäinen Sortti-pienasema valmistuu vuoden 2021 lopussa Koivukylän Kierrätyskeskuksen yhteyteen ja talousarviovuonna on varauduttu toteuttamaan seuraava Sortti-pienasema Espoon Nihtisillan kierrätystavaratalon läheisyyteen. Lisäksi käynnistetään myös uuden Sortin tukikohtarakennuksen rakennustyöt ja jatketaan Kivikon vaarallisen jätteen varaston saneeraustöitä.

Käsittelypalvelulähtöiset investoinnit keskittyvät jätteenkäsittelykeskuksen toiminnan varmistamiseen ja ympäristöhaittojen minimoimiseen. Suunnitelmakaudella toteutetaan muun muassa jätteiden loppusijoitusalueiden tiiviitä pintarakenteita ja maisemoidaan kaatopaikka-alueita ympäristölupien mukaisesti, lisätään suoto- ja hulevesien tasauskapasiteettia ja toteutetaan käsittelykenttiä Ämmässuolle ja Seutulaan. Lisäksi toteutetaan kaasun- ja vesienhallinnan automaatio- ja sähkösaneeraukset sekä biojätteen käsittelylaitosten vuosittaiset ylläpito- ja kehittämissaneeraukset ja valmistaudutaan ohjaamaan biokaasulaitoksen mädäte maatalouskäyttöön. Ämmässuon lämpötaloutta parannetaan varautumalla investoimaan kompostointilaitoksen lämpimän poistoilman hyödyntämiseen alueen kaukolämpöverkossa ja selvitetään biojätteen tunnelikompostointiajan lisäämistä, tavoitteena estää hajujen leviämistä ympäristöön. Materiaalitehokkuusinvestointina on talousarviovuonna varauduttu osallistumaan poistotekstiilin lajittelu- ja esikäsittelylaitteiston hankintaan niin, että lajittelu olisi mahdollista toteuttaa vuoden 2023 aikana joko itse tuotettuna tai vaihtoehtoisesti ostopalveluna. Blominmäen jätevesilietteen kehittyneisiin käsittelymenetelmiin tähtäävän lietteen pyrolyysin koetoimintalaitoksen rakennustyöt valmistuivat vuosien 2020-2021 vaihteessa. Suunnitelmakaudella ei ole varauduttu täyden mittakaavan laitoksen rakentamiseen vaan investointivarausta käsitellään investointiohjelman 2023-2032 hyväksymismenettelyn yhteydessä, kun koetoimintalaitoksen tulokset valmistuvat. Suunnitelmakaudella ei ole myöskään varauduttu tuulivoimalainvestointiin, tarvetta tarkastellaan 2023–2032 investointiohjelman laadinnan yhteydessä.

Muut toimintaa tukevat investoinnit keskittyvät talousarviovuonna ja suunnitelmakaudella lähinnä jäteastiahankintoihin, Seutulan alueen kehittämiseen kiertotalouden tarkoituksiin ja jätehuollon operatiivisiin järjestelmäinvestointeihin. Lisäksi suunnitelmakaudella on varauduttu investoimaan tarvittaviin maanhankintoihin, joista Uuden Sorttiaseman tontin maanhankinta ajoittuu vuodelle 2023.

Rahoitus

Perustamislainat HSY:n jäsenkunnilta ovat yhteensä 1,1 miljardia euroa, jonka lisäksi HSY:llä on ulkopuolisilta rahoituslaitoksilta nostettua pitkäaikaista lainaa vuoden 2021 lopussa ennusteen mukaan noin 689 miljoonaa, mikäli vuoden 2021 tulorahoitus ja investoinnit toteutuvat vuosiennusteen mukaisesti. Tulorahoitus ei riitä kattamaan kuntayhtymän investointitasoa ja lainojen lyhennyksiä, minkä vuoksi suunnitelmakauden kaikkina vuosina joudutaan nostamaan uutta ulkopuolista lainaa yhteensä noin 436 miljoonaa euroa riippuen toteutuvasta investointitasosta. Lainamäärä sisältää myös nykyisen lainakannan uudelleen rahoitusta. Lainoja lyhennetään suunnitelmakaudella yhteensä noin 227,7 miljoonalla eurolla. Ulkopuolisilta nostetun pitkäaikaisen velan yhteismäärä suunnitelmakauden lopulla on noin 897 miljoonaa euroa.

Lähi vuosien suurten investointien takia HSY:n omavaraisuusaste heikkenee suunnitelmakausilla, ollen vuoden 2024 lopussa 26,0 %, kun viimeisimmässä tilinpäätöksessä omavaraisuusaste oli 27,6 %. Suunnitelmakauden osin ylijäämäiset tulokset kasvattavat omaa pääomaa, mutta vieraan pääoman kasvu suunniteltujen investointien rahoittamiseksi tarvittavalla ulkopuolisella lainarahoituksella heikentää omavaraisuutta.

Päätösehdotus (TF)

Hallitus päättää esittää yhtymäkokoukselle, että se

a. hyväksyy Helsingin seudun ympäristöpalvelut -kuntayhtymän toiminta- ja taloussuunnitelman vuosille 2022 - 2024 liitteen mukaisena,

b. päättää valtuuttaa hallituksen ottamaan uutta pitkäaikaista lainaa vuoden 2022 talousarvion puitteissa enintään 167 900 000 euroa,

c. päättää talousarviovuoden sitovat määrärahat seuraavasti;

- Vesihuollon toimintamenot 119 833 000 euroa
- Vesihuollon investointimenot (netto) 198 000 000 euroa
- Jätehuollon toimintamenot 86 332 000 euroa
- Jätehuollon investointimenot (netto) 22 350 000 euroa

Päätös Hallitus päätti ehdotuksen mukaan.

Yhtymäkokous 19.11.2021 § 10
1004/02.020.200.2000/2021

Päätösehdotus Yhtymäkokous

a. hyväksyy Helsingin seudun ympäristöpalvelut -kuntayhtymän toiminta- ja taloussuunnitelman vuosille 2022 - 2024 liitteen mukaisena,

b. valtuuttaa hallituksen ottamaan uutta pitkäaikaista lainaa vuoden 2022 talousarvion puitteissa enintään 167 900 000 euroa,

c. päättää talousarviovuoden sitovat määrärahat seuraavasti;

- Vesihuollon toimintamenot 119 833 000 euroa
- Vesihuollon investointimenot (netto) 198 000 000 euroa
- Jätehuollon toimintamenot 86 332 000 euroa
- Jätehuollon investointimenot (netto) 22 350 000 euroa

Päätös Yhtymäkokous päätti ehdotuksen mukaan.